خراسان روزنامه صبح ایران
پنج‌شنبه ۲۳ فروردین ۱۳۹۷ . ۲۵ رجب ۱۴۳۹ . شماره ۱۹۷۹۴

گردشگری

شهرستان بزرگ طبس در حاشیه کویر، شگفتی‌های باورنکردنی زیادی، در دل سرزمین‌ها و کوهستان‌های به ظاهر خشک اش دارد. مطمئنا با بازدید از مناطق ییلاقی در اطراف طبس، نظر شما درباره روستاهای کویری تا حد زیادی عوض خواهد شد. برای آشنایی با کم و کیف مالی سفر به این مناطق، گزارش امروز را دنبال کنید.

راهنمای سفر به مناطق گردشگری اطراف طبس

کال جنّی از مسیر شالیزارهای کویری

سمیه محمدنیا حنایی
h.habibi@khorasannews.com

ابتدای فهرست قبل از هر چیزی یادداشت کرده بودم؛ آب به میزان زیاد! و تقریبا اولین چیزی را هم که آماده کردم، تا داخل صندوق عقب خودرو جاسازی کنم؛ بطری‌های زیاد آب بود. همسرم هم ورد زبانش شده بود؛ آب! آب!... آب که یادت نرفت؟ آب به میزان لازم برداشتی؟ خیالم از بابت آب راحت باشد؟ جواب دادم: بله. و برای این که خیالش را راحت‌تر کنم، ادامه دادم که: اگر هم دیدیم هوا خیلی گرم است، و ممکن است برای پیاده‌روی‌های طولانی مشکلی پیش بیاید؛ از مغازه‌ای یا دکه‌ای، آب معدنی می‌خریم. حالا دیگر همه بقالی‌ها هم آب معدنی دارند؛ تازه آن جا هم که بی‌آبی بیداد می‌کند؛ حتما آب معدنی دارند. تازه کلمن را هم پر از یخ کرده‌ام، آن‌ها هم ذوب شوند، یک عالمه آب می‌شود. خلاصه تمام ذهن‌مان را مسئله آب پر کرده بود. البته حق داشتیم. مقصد گردشگری‌مان، روی نقشه ایران درست در نزدیکی کویر قرار داشت. با خشکسالی‌های این سال‌های گذشته هم، هر جور حساب می‌کردیم؛ وضعیت آبی آن جا نه تنها خوب نبود؛ که احتمالا اصلا آبی وجود نداشت. راست‌اش را بخواهید، در دلم دعا می‌کردم؛ که حداقل نیمی از زیبایی و سرسبزی را که در عکس‌های اینترنتی مقصد مد نظرمان، دیده بودم؛ بتوانم با این اوضاع آب و هوایی شاهد باشم. اصلا گاهی تردید داشتم که برویم یا نه؟ اگر می‌رفتیم با این هزینه‌ها و جاده و مرخصی که به خون جگر گرفته بودیم و آن جا، جایی نبود که فکرش را می‌کردیم، چقدر حیف می‌شد... به هر حال با تمام تردیدها و احتیاط‌ها عازم طبس شدیم. بعد از وارد شدن به طبس و بازدید از روستاهای ییلاقی اطراف آن، هر از گاهی با لبخند به همسرم می‌گفتم می‌بینی ما چقدر زیره به کرمان آورده‌ایم!

طبس

طبس بزرگ‌ترین شهرستان استان خراسان جنوبی حدود ۵۵۰ کیلومتر با مشهد فاصله دارد. این شهرستان زیبا در ورودی کویر یزد، قرار دارد. گل سرسبد گردشگری‌اش، باغ سرسبز و خرم «گلشن» است. باغی بزرگ و طبقاتی که تنوع گیاهی‌اش، در دل کویر، باور نکردنی است. صحن و سرای امامزاده حسین بن موسی الکاظم (ع) در طبس، علاوه بر ایجاد فضای معنوی در شهر، مسبب تاسیس اقامتگاه‌های مناسب و ارزان قیمتی برای گردشگران و زائران نیز شده است. نزدیکی ییلاقات خوش آب و هوا به طبس، به گردشگران این اجازه را می‌دهد؛ که این شهر را به عنوان محل اقامت خود انتخاب کنند.

روستای ازمیغان

اولین شگفتی طبس، ۴۰ کیلومتر مانده به آن، قرار دارد. روستایی خوش آب و هوا و پر آب، آن قدر پر آب که اهالی‌اش به شغل شالی کاری پرداخته‌اند! اگر شما هم مثل من، تصورتان از شالیزار، زمین‌های پر آب در سرزمین‌های شمالی است، با دیدن شالیزارهای خرم و مشرف به کوه‌های خشک و نزدیک به بیابان، مطمئنا تعجب خواهید کرد. صد البته، هنگامی که ببینید شالی کاران در زیر سایه نخل‌ها استراحت می‌کنند، دهانتان از تعجب باز خواهد ماند. «ازمیغان» در میان دره‌ای قرار دارد، رودخانه خروشان در وسط دره، وظیفه آب‌رسانی و طراوت بخشی به روستا را دارد. برای گشت و گذار در روستا، بهتر است در پارکینگ ابتدای روستا، خودروهایمان را پارک کنیم و پیاده به «ازمیغان» گردی بپردازیم. این گشت و گذار از حاشیه رودخانه آغاز می‌شود. اما آب آن چنان زیر نور خورشید دلبری می‌کند، که بالاخره طاقت نمی‌آورید و ادامه مسیر را وارد رودخانه خواهید شد. ماهی‌های ریز و سیاه بلافاصله به پاهایتان هجوم می‌آورند و آن‌ها را قلقلک می‌دهند. از ابتدای روستا تا «تخت عروس» ۴۵ دقیقه پیاده‌روی پیش رو دارید. تخت عروس در واقع سنگ مسطح و سفیدی است که در کف رودخانه قرار گرفته و آب اطرافش را احاطه کرده است. هماهنگی چشم‌نوازی از لاجوردی آب، سبزه‌های خوش رنگ حاشیه رود، کوه‌های طلایی قدبرافراشته و در نهایت سفیدی خیره کننده تخت عروس مانند تابلوی نقاشی در پیش چشمان‌تان قرار دارد. نهایت این زیبایی حیرت‌آور، آبشار خروشانی است، که به آبشار «قدمگاه» شهرت دارد. در آبشار علاوه بر تمام زیبایی‌های بصری، صدای دلنواز برخورد آب با سنگ‌ها که با آواز پرندگان در آمیخته، موسیقی است که گوش‌هایتان را نوازش می‌دهد.

بارگاه امامزاده سید محمد بن جعفر طیار (ع)، برادرزاده امام علی علیه السلام، در بلندی مشرف به ازمیغان دیده می‌شود. تاریخ وفات یا شهادت این امامزاده به دوران جنگ‌های اعراب و ایرانیان برمی‌گردد، اما قدمت بنای این آرامگاه حدود ۴۰ سال پیش و بعد از زلزله مهیب ۱۳۵۷ است. در صحن امامزاده شما می‌توانید تمام روستا را ببینید. در چشم‌انداز روستا از صحن امامزاده، روستای اصیل و خرم با خانه‌هایی کاهگلی و سقف‌هایی گنبدی و زمین‌های کشاورزی آباد به خوبی دیده می‌شود. برای خورد و خوراک هم می‌توانید غذایتان را در طبس تهیه کنید یا در اقامتگاه بالادست روستا دلی از عزا در بیاورید.

در دیواره سنگی کال، سوراخ‌های دست‌کنی وجود دارد که در واقع مخفی‌گاه زرتشتیان در زمان حمله اعراب به ایران بوده است

کال جنی

آن چه که عوارض طبیعی را خاص‌تر و علاقه‌مان را برای بازدید آن‌ها صد چندان می‌کند؛ افسانه‌ها و روایت‌هایی است که محلی‌ها درباره آن‌ها بیان می‌کنند. «کال جنی» با اسم و روایتی ترسناک، از جمله همین مکان‌هاست. جایی که براساس داستان‌ها اگر تنها یا در شب یا صبح خیلی زود به آن جا بروید، جن‌ها به شما حمله خواهند کرد و زنده باز نخواهید گشت. واگر به فرض محال «ازمابهتران» به جان و جوانی‌تان رحم کنند و شما را زنده بگذارند، تا آخر عمر دیوانه خواهید شد. اما فارغ از این خیال پردازی‌ها، «کال جنی»، حاصل فرسایش آب در دل سرزمین‌های کویری است. فرسایشی که طی قرن‌ها، دره‌ای عمیق را در بیابان شکل داده است. رودخانه خروشان ازمیغان در دل کال جنی آرام می‌گیرد و به راه خودش ادامه می‌دهد. گردشگران همسو با آب رودخانه، به داخل کال می‌روند. در کال راه‌های فرعی زیادی وجود دارد، که اکثرا خشک هستند، اما در نهایت همه آن‌ها، به کال اصلی منتهی می‌شود. در وسط کال اصلی رودخانه جاری است و در جاهایی عمق آب زیاد می‌شود، و به حدود ۱/۵ تا دو متر می‌رسد. اما ناگهان آب تمام می‌شود!

انگار تمام آب یک جا بلعیده می‌شود. در این جا آدم با خودش می‌گوید: «نکند وجود اجنه حقیقت داشته باشد؟ و آن‌ها آب را به غارت برده‌اند؟» اما با اندکی دقت متوجه خواهید شد که آب وارد دهانه قناتی می‌شود، که آن را برای روستاهای پایین دست تعبیه کرده‌اند.

دیواره‌های کال پر از پستی و بلندی‌هایی است که گاه ناشی از عوارض طبیعی و گاه مخلوق و اثر دست انسان‌هاست. در دیواره‌های سنگی کال، سوراخ‌های دست کنی وجود دارد که به «خانه گبر ها» معروف است. این اتاقک‌ها در واقع مخفیگاه زرتشتیان در هنگام جنگ با اعراب بوده‌است. باید به یاد داشته باشید که وارد شدن به این اتاقک‌ها نیازمند امکانات و تخصص کوهنوردی و صخره‌نوردی است.

روستای خرو

از دیگر شگفتی‌های طبس، می‌توان روستای خرو را مثال زد. روستایی در نهایت سادگی بسیار زیبا و بکر. این نگین زمردین در پهنه طلایی کویر، با طبس ۲۵ کیلومتر فاصله دارد. در ابتدای روستا محوطه میدان گاهی وسیعی وجود دارد. دو سرو ۳۰۰ ساله با قامتی ۲۵ متری در دو طرف میدان دیده می‌شوند. سمت راست میدان، پیست کوهنوردی قرار دارد. اگر عاشق کوه از نوع «شتری‌اش» هستید، در روزهای تعطیل به خصوص آخر هفته‌ها، خود را به این جا برسانید؛ تا همراه گروه‌های حرفه‌ای کوهنوردی به ماجراجویی کوهستانی بپردازید. اگر هم راه صاف و هموار را ترجیح می‌دهید، کوچه باغ‌های زیبای «خرو»، انتظارتان را می‌کشد. روستای ییلاقی «خرو» با توجه به نزدیکی‌اش به طبس، جزو مناطق خوش آب و هوای طبسی‌هاست. خلاصه کلام این که «خرو» برای طبسی‌ها حکم «طرقبه» و «شاندیز» برای مشهدی‌ها را دارد. به همین دلیل اقامتگاه‌ها و تفرجگاه‌های مناسبی در دو بخش علیا و سفلی تاسیس کرده‌اند؛ که امکانات رفاهی مناسبی را برای گردشگران مهیا کرده‌است.

کال سردر

تمام شهرت «خرو» به آب و هوا، باغ‌های میوه و زمین‌های زعفرانش نیست. حدود سه کیلومتر بعد از روستا، تنگه‌ای زیبا قرار دارد؛ که تلفیقی از عوارض طبیعی و آثار باستانی است. مسیر رسیدن به «کال سردر» خاکی است. انگار طبیعت روستا هم مانند مردمانش مهمان نواز است؛ اگر همان ابتدای روستا دو سرو به استقبالمان آمدند، در ابتدای کال هم چشمه جوشان «جعفری» با ماهی‌های ریز و سیاهش مامور خوش آمدگویی به گردشگران هستند. شاید تا به حال تجربه دره پیمایی در بستر رودخانه را تجربه کرده‌اید، اما «کال سردر» خاطره زیبا و خاصی از این پیمایش، را در ذهن تان می‌گذارد. در ۳۰۰ متر ابتدای دره، اگر در وسط رودخانه راه بروید، پای چپتان در آب گرم و پای راست‌تان در آب سرد خواهد بود. این پدیده به دلیل چگالی متفاوت آب‌هاست؛ که باعث می‌شود آب‌ها از هم مجزا باقی بمانند. کم کم که به داخل دره نفوذ می‌کنید، چشمه‌های آبگرم متعددی را می‌بینید، که از شکاف‌های سنگی دیواره کال به بیرون می‌جوشند و با نسیم ملایم هر آن، شکل جالبی به خود می‌گیرد. علاوه بر این چشمه‌ها در دل سنگ‌های دیواره، سوراخ‌هایی منظم هم دیده می‌شود. مانند همان اتاقک‌هایی که در «کال جنی» دیدیم، این‌ها هم مخفیگاه گبرها بوده است. هر سوراخ در واقع اتاقک دیده بانی است که به وسیله تونلی به ارتفاع ۱۰ متر به مجموعه اتاق‌هایی در طبقه دوم می‌رسد. موقعیت خانه‌های گبرها روی دیوار کال، سبب شده است که ورود به آن‌ها و همچنین رفتن به قسمت‌های مختلف آن کار هر کسی نباشد و نیازمند تخصص و امکانات حرفه‌ای صخره‌نوردی باشد.

با حدود ۴۰ دقیقه پیاده‌روی لذت‌بخش در رودخانه، به چشمه جوشان مرتضی علی (حمام) می‌رسیم. این چشمه در مقایسه با دیگر چشمه‌های کال، عمیق‌تر و دارای آب داغ‌تری است. بسیاری از گردشگران بعد از رسیدن به «حمام»، از ادامه مسیر صرف نظر می‌کنند. و در همان جا به آبتنی و استراحت می‌پردازند. غافل از این که بعد از چند دقیقه پیاده‌روی به اثر باستانی خارق‌العاده‌ای در دل دره می‌رسیم؛ که تعجب بازدید کنندگانش را برمی‌انگیزد.

«بند عباسی» بنای آجری که عرض دره را به طور کامل می‌بندد، تنها نمونه سدهای قوسی تاخیری است، که قدمتی ۷۰۰ ساله دارد. قدمت این سد که با نقش بزهای کوهی به زیبایی تزیین شده است، به دوران صفویه و شاه عباس می‌رسد. نوع مهندسی سازه، تکنیک اجرای آن، تنوع مصالح ساختمانی و مکان‌بند، از ویژگی‌هایی است که این اثر را در جهان بی‌نظیر کرده‌است.

اقامت در خرو

چنان چه گفتیم، طبس و زائرسرای مجاور به امامزاده‌اش، بهترین گزینه برای اقامت است. از آن جایی که مسیرهای گردشگری ما به طبس نزدیک است، بنابراین مشکلی بابت برنامه ریزی زمانی، ایجاد نمی‌شود. اما اگر به هر دلیلی هوس کردید، شب را در زیر آسمان کویری و خنکای ییلاقی «خرو» سر کنید. می‌توانید به دو اقامتگاه (نیروی انتظامی و فرهنگیان) واقع در روستا مراجعه کنید و در صورت خوش‌شانسی اتاقی را برای یک شب کرایه کنید.

جدول هزینه‌های سفر به طبس برای چهار نفر (به تومان)

نوع سفر	سوخت	اقامت	خورد و خوراک	هزینه تور برای هر نفر	جمع کل
شخصی	۵۰ هزار	۳ شب، ۴۵۰ هزار	۹ وعده ۳۶۰ هزار	-	۸۶۰ هزار
تور مشهد	-	-	-	۳۰۰ هزار	۱ میلیون و ۲۰۰ هزار
تور تهران	-	-	-	۵۰۰ هزار	۲ میلیون

شالیزارهای روستای ازمیغان

بند عباسی انتهای کال سردر

باغ گلشن طبس

امامزاده حسین بن موسی الکاظم (ع)

کال سردر در ۲۵ کیلومتری طبس

چشمه‌های جوشان آبگرم در کال سردر

کال جنی در ۴۰ کیلومتری طبس

حمام مرتضی علی

چشم‌انداز از ازمیغان از بارگاه امامزاده محمد بن جعفر طیار (ع)

تور گردهی قطار و اتوبوس ویژه صبحانه، نهار، شام
هتل ۳ * کلستان و بام سبز نیاسر و ویژه کلاکبری
حرکت ۲/۱۴ و ۲/۲۰
@mashhadsafar1
کاشان ۰۹۱۵ ۱۱۱ ۸۴۸۱ - ۳۸۹۰ ۴۳ ۳۳
mashhadsafar.ir
۳۷۰۱۰
پذیرش تلفنی آگهی با پیک رایگان
اقساط دلخواه
کیش
چین مالزی تایلند
جام جهانی
روسیه ترکیه
فلامینگو ۳۶۰۹۹۹۳۴
۳۶۰۳۶۰۱۰
اقساط بدون کارمزد
کیش
تخصص ماست
کانال تلگرام: @yekta_seir